

Læsevejledning til FIE-reglementet med henblik på national (DFF) og international (FIE) Dommereksamen:

Udarbejdet af DFF's Dommerkonsulent Mads Hejrskov, 2012.

Kendskab til reglerne:

Det forudsættes, at kandidaterne har tilegnet sig et generelt kendskab til FIE-reglementet. Her tænkes primært på de dele af reglementet, der angår selve kampens afvikling; herunder hører tillige sikkerhed, våbenkontrol og en basal viden om meldeapparat, fjernbetjening og pisten. Derimod stilles der ikke krav om dybere kendskab til de specifikationer, der gælder for: anvendte legeringer, modstand i det elektriske system o. lign. Ved spørgsmål om reglementet refereres til den engelske version og de opdateringer, der findes på British Fencing's hjemmeside:

<http://www.britishfencing.com/governance/rules/fie-rules/>

Reglernes anvendelse:

Dette kan groft sagt deles op i to:

a: konventioner for fægtning. Her tænkes på angrebsret, fægtning på/udenfor pisten, *corps á corps*, etc.

b: Overtrædelser og sanktioner. Dette drejer sig om alle typer forseelser, samt mulige sanktioner dommeren kan idømme fægterne.

Teknisk reglement – beskrivelse:

Her følger en oversigt over det tekniske reglement og en gennemgang af vigtige og/eller komplicerede paragraffer.

Part 1: General rules and rules common to the three weapons

1: Application of the rules

- Reglerne gælder!

2: Glossary:

En gennemgang af relevante termer i fægtesproget. Afsnittet om fægterrelaterede termer er vigtigt at kunne – dels fordi de beskriver de mulige aktioner under fægtekampen, dels med henblik på at forklare en fægter, hvordan man opfatter en given situation.

3: The field of play:

Oversigt over pistens størrelse, udformning, m.m. Mindre relevant for dommeren.

4: The fencers' equipment

Fastslår blot at dette er fægterens ansvar. Der findes et specifikt sæt regler desangående.

5: Fencing

Handler om alt fra, hvordan man holder korrekt på våbnet (bemærk reglerne for fransk greb), til skader og fægtning uden for pisten. Her følger en kort gennemgang af de mere tvetydige paragraffer:

t19&20:

Omhandler fægtning på klos hold og *corps á corps*. På alle våben gælder det, at fægtning kan fortsætte, så længe begge kan føre deres våben frit. Dog kan man på fleuret og sabel stoppe kampen, såfremt det ikke længere er muligt at bestemme prioritet. En generel fejl blandt urutinerede dommere er at kalde HALT! For tidligt. Dommeren har altid mulighed for at afstå eller blot underkende et afsat touche efterfølgende.

t21, 22&23

Om træffefelt, beskyttelse af dette og passage af modstander: Såfremt fægterne passerer hinanden, stoppes kampen. Dog kan en træffer sættes efter passage, f.eks. fleche, men **kun** af den forsvarende fægter, og kun hvis det er en umiddelbar respons på angrebet; *parade-riposte*, eller blot en umiddelbar reaktion på et fleche, som ikke rammer. Træffere sat af passerende fægter EFTER PASSAGE annulleres, og i tilfælde af coup double (kårde) tildeles touche alene forsvarende fægter under henvisning til frasen (se konventionerne på fleuret og sabel).

Det er tilladt fægteren at dukke sig eller hoppe for at undgå en træffer, selv hvis knæ eller våbenfri hånd er i kontakt med pisten derunder (så længe dommeren skønner, han er i balance). Dog gælder det på fleuret (og sabel), at hvis en fægter dækker for sit træffefelt, f.eks. ved at bukke hovedet forover, eller ved at dreje kroppen, så våbenfri arm dækker træffefelt (hvis armen løftes, så træffefelt er frit, er det tilladt at dreje, så længe man ikke vender ryg/nakke mod modstander), har pågældende fægter foretaget en ulovlig handling. Det er vigtigt at skelne sidstnævnte forseelse fra en egentlig parade med våbenfri arm (denne forseelse begås også på kårde og er ligeledes ulovlig her); der er forskellige sanktioner forbundet med de to forseelser.

t24&25

Beskriver, hvordan man genplacerer fægterne i forhold til baglinjen efter en afbrydelse forårsaget af f.eks. fleche, *corps á corps*, etc.

t26-29:

Om overskridelse af pisten henholdsvis side- og baglinje. Bemærk især at træffere afsat med kun en fod udenfor tæller, medmindre dommeren har sagt "HALT".

Endvidere henvises til opdateringerne i forhold til disse regler – som det her fremgår, skal den fægter, som med en eller begge fødder har overskredet sidelinien under et angreb, flyttes tilbage til startstedet for angrebet. Derefter flyttes fægteren yderligere en meter baglæns. Hvis dette indebærer, at fægteren ved genoptagelse af en garde, er bag baglinjen med begge fødder, tildeles modstanderen et point.

t30-33

Primært teknikaliteter som kampenes varighed, kamporden, tid, skader. Væsentligt er, at tiden er dommerens ansvar, uanset om der anvendes håndholdt stopur, eller den varetages af en assistent.

Bemærk at en fægter ikke kan modtage behandling på pisten mere end en gang for den samme skade under en konkurrence. Dette gælder også, når skaden opstår i puljen og fægteren senere når finalen. En anden skade kan derimod udløse ret til behandling. Derfor bør en dommer, i tilfælde af en behandlingskrævende skade (stævnelægen finder det berettiget at holde 10 minutters skadespause), notere skadens art og placering, så dette er tilgængeligt for stævneledelsen.

6: Refereeing and judging of hits:

t34:

Dommerens forpligtelser på neutralitet og dedikation til dommergerningen.

t35, 36:

Dommerens pligter: Orden, afvikling af kampe, tid m.m. Procedure ved brug af sidedommere.

t40-45:

Tildeling af *touche*, tjek af udstyr – pulje og individuelt, fremmøde/ikke-fremmøde af fægterne, problemer med udstyr/mistanke om snyd, etc.

Part 2: foil:

t46-60:

Gennemgang af de specifikke fleuretregler: Udstyr, gyldig/ugyldig træffer, m.m. Forklaringen af prioritet ved angreb. Selve træffeltet gennemgås; beskrivelse af el-skæggets udformning, m.m.

t49 (VIGTIGT):

Om udvidelse af det gyldige træffelt gælder f.eks., når en fægter dækker med våbenfri arm, og dommeren ER SIKKER på, at en træffer i det øjeblik ellers ville have været gyldig. I teorien omfattes masken, såfremt en fægter dukker sig for et angreb, men i praksis dømmes dette ikke.

t53-54:

Omhandler hvornår en dommer kan annullere en træffer, gennemgang af mulige fejlkilder og dertil hørende aktioner.

t55-60:

Gennemgang af frasen. I moderne fleuret bør især den første aktion fægterne imellem iagttages. Såfremt en fægter forgæves har søgt en klinge og er påbegyndt retræte, betragtes hans modstander som angribende, indtil han enten:

- har afsluttet sit angreb med udfald eller *fleche* (dette betragtes som afsluttet, når bageste ben rammer jorden, inden en træffer er afgivet).
- er blevet pareret af forsvarende fægter.
- åbenlyst søger modstanders klinge og dermed ikke længere har en umiddelbar intention om at ramme sin modstander.

Det er ikke beskrevet nøje, men praksis - i tilfælde af, at begge fægtere søger klinge - er, at angribende fægter prioriteres. Finder dommeren, at begge fægtere samtidig søger at etablere et angreb ved klingekontakt, kan der gives samtidigt angreb. I praksis forekommer dette dog yderst sjældent.

Part 3. Epee:

Generelt om kårde: Kald HALTE! Så sent som muligt, f.eks. først når der er etableret *corps á corps*, og ved *fleche* først, når forsvarende fægter har reageret. Det er altid muligt, efterfølgende at annullere en afsat træffer, såfremt man finder den ulovligt afsat (se t66-69)!

t63:

Fleche, corps á corps, intentionel og ikke-intentionel. Modsat fleuret og sabel er *corps á corps* ikke i sig selv ulovligt på kårde. Dog er det, som tidligere beskrevet, ulovligt, hvis en fægter ved at søge *corps á corps* fratager modstanderen muligheden for en riposte. Desuden er *corps á corps* ALTID ulovligt, hvis dette sker med voldsomhed og derved er til fare for en eller begge fægtere. Dette straffes hårdere end simpel *corps á corps*.

Part 4: SABRE

- Behandles ikke i denne læsevejledning.

Part 5: Disciplinary Rules for Competitions

Chapter 1: Application

Her gennemgås henholdsvis dommerens og fægternes ansvarsområder. En fægter kan ALDRIG bruge som forsvar, at han eller hun ikke kendte til en given regel!

Dommerens jurisdiktion: Følg reglerne. Dommeren - ikke fægterne – bestemmer, hvornår der skal fægtes.

Før kamp eller pulje: Tjek udstyr, tilstedeværelse og kontrolmærker! En pulje må ALDRIG begyndes, før ALLE fægtere er til stede!

Fægtere eller træner skal ikke, når det passer dem, rette kritik mod dommeren! En fægter har ret til at bede om udredning af en given frase, evt. bede om hånddommere. Al anden adressering af dommer (eller modstander) under en kamp kan straffes jf. Sanktionsskemaet (t120).

Endvidere bør det understreges, at publikum (herunder forældre) er underlagt dommerens ansvarsområde. Forstyrrer en person herfra, kan dette straffes (t120, gr.3, det anbefales, at dommeren konsulterer Directoire Technique (DT), såfremt han eller hun ønsker at uddele sort kort til en tilskuer. DT bør til gengæld til ENHVER tid bakke op om dommerens beslutning i disse situationer).

t86:

Fægterens hår må ikke dække træffefeltet på fleuret og sabel. På kårde må det ikke dække navnetrykket på fægterens ryg og ikke være foran fægterens skuldre.

Af fægterne forventes korrekt adfærd indbyrdes, at de på ethvert tidspunkt i en given kamp fægter deres bedste, og at de efter kampen hilser på modstander og dommer.

t87.4, f:

Om non-kombativitet i henholdsvis individuel – og holdfægtning:

Der er to kriterier for non-kombativitet, hvoraf det ene er todelt:

1. Stor afstand ELLER manglende klingekontakt i mindst 15 sekunder. Ved dette forstås, at dommeren kan vente lidt, hvis det skønnes, at fægterne faktisk søger at komme til afslutning.
2. Intet *touche* i MINDST 1 minut. Til *touche* i denne sammenhæng regnes såvel ugyldige som fleche-situationer, hvor ingen træffes, samt andre fægterrelaterede afbrydelser af kampen. I samtlige tilfælde begyndes "nedtællingen" forfra.

Chapter 2. The Disciplinary Authorities and their Competence

Omhandler dommerens ansvar i forhold til afviklingen af en konkurrence, samt de øvrige institutioner involveret en konkurrence, på dansk jord som regel Directoire Technique (DT).

t96:

Om dommerens ansvar: bemærk, at dommeren er ansvarlig for ro og orden under stævneafviklingen, og at faktabaserede beslutninger IKKE KAN OMSTØDES – f.eks. tildeling af prioritet på fleuret/sabel, vurdering af, om fægteren er inden for pisten ved afgivelse af stød, advarsler til fægterne (gr. 1) osv.

I dette kapitel beskrives tillige procedure for klage over dommer, m.v.

Chapter 3. Penalties

Opdelt i to grupper:

- Penalties related to fencing:
Herunder indgår f.eks. annullering/tildeling af touche, tab af afstand/tildeling af points ved overtrædelse af pistens grænser, udelukkelse fra turneringen (f.eks. ved for sent fremmøde).
- Disciplinary penalties
Disse er rettet mod opretholdelse af ro og orden og omfatter alle øvrige sanktioner, samt ovennævnte.

T102-113:

Gennemgang af alle typer forseelser i de to ovennævnte grupper, samt henvisninger til de relevante paragrafer.

Chapter 4. The penalties and the relevant juridical authorities

Gennemgår grupperne af forseelser: Gruppe 1-4. Endvidere vil man på oversigten (t120) bemærke en kategori, som alene er i kraft, inden selve fægningen begynder.

- Gruppe 1:
1. gangsforseelser straffes med gult kort, derefter rødt kort. Såfremt man allerede er straffet for en forseelse i gr. 2 eller tre, gives direkte rødt kort.
- Gruppe 2:
1. gangsforseelser straffes med rødt kort, dette uanset tidligere sanktioner i grupperne 1 og 3.
- Gruppe 3:

1. gangsforseelser straffes med rødt kort for fægtere uanset tidligere sanktioner i gruppe 1 og to. Sort kort gives alene for yderligere forseelser i gruppe 3 (eller 4). Dog kan en fægter straffes med direkte sort kort, såfremt dommeren skønner det nødvendigt (t 82,83, 96), f.eks. hvis dommer eller modstander tiltales i et særlig groft sprog. En ikke-fægtende person, tilskuer eller træner modtager i første omgang gult kort. Dette er gældende resten af den aktuelle turnering. I særligt grove tilfælde kan sort kort gives uden yderligere varsel. Dog tilrådes det, at man forinden konsulterer DT.

- Gruppe 4:
Direkte sort kort! Denne gruppe indeholder de alvorligste forseelser, f.eks. brutalitet og doping.

Bemærk!

Et sort kort er uden undtagelse forbundet med en længere karantæne for modtageren! Dommeren bør alene benytte det, såfremt han eller hun skønner det strengt nødvendigt. I tvivlstilfælde bør DT ALTID konsulteres. DT skal til gengæld ALTID støtte dommeren i denne beslutning, såfremt den er truffet i overensstemmelse med reglerne. Det vil sige, at dommerens udlægning af forløbet er i overensstemmelse med retningslinjerne for uddeling af sort kort.

Desuden skal der altid, i forbindelse med uddeling af sort kort, skrives rapport, som videregives til relevante disciplinære udvalg med henblik på udmåling af sanktionens længde, dog minimum 2 måneder. En fægter eller ikke-fægter kan ligeledes indgive protest til denne instans såfremt der er uenighed.